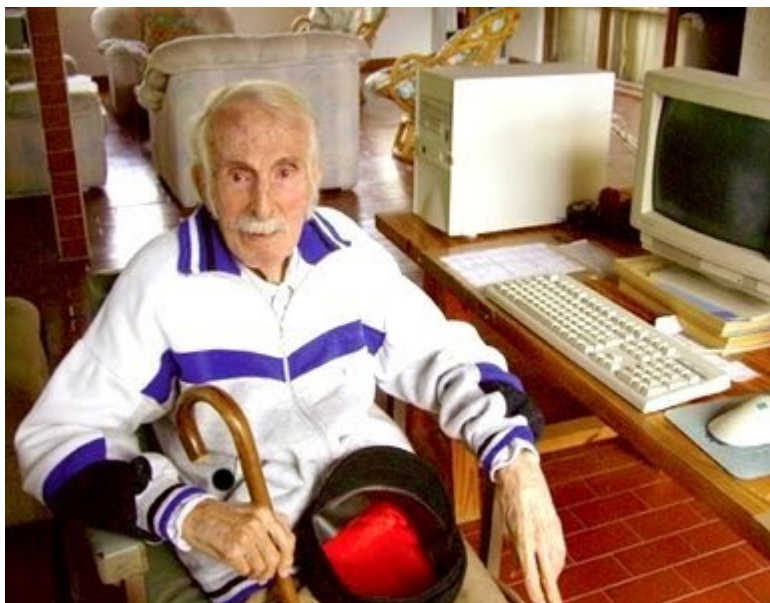

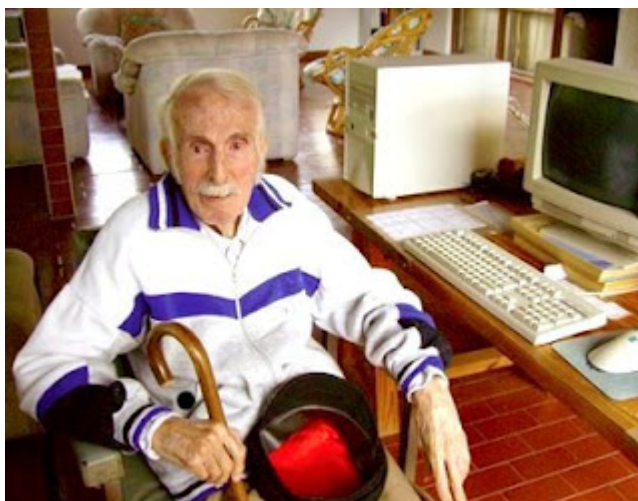
Josep Gros, història d'un guerriller manresà

[historiesmanresanes.cat/2010/09/josep-gros-historia-dun-guerriller.html](https://www.historiesmanresanes.cat/2010/09/josep-gros-historia-dun-guerriller.html)

El periple d'en Josep: de Manresa a la gran Unió Soviètica

Josep Gros Camisó, més conegut a Rússia com Antonio "el Català", va ser soldat de l'Exèrcit de la República Espanyola en la lluita contra els facciosos feixistes, entre els anys 1936 i 1939 i guerriller a l'URSS, entre el període comprés de 1942 fins al 1945. Un manresà que mereix una menció especial a Històries Manresanes.

En Josep va néixer a Manresa, el 26 de novembre de 1913. Els seus pares eren activistes de la Confederació Nacional del Treball (CNT), tenien set fills, un d'ells el nostre protagonista. Amb tan sols 9 anys en Josep deixa l'escola i comença a treballar en un taller de bicicletes i motos. Deu anys més tard, era mecànic a les mines potàssiques de Sùria. Entre els miners de Sùria el jove Josep coneix un comunista que visitava l'URSS habitualment. Aquest fet seria cabdal per entendre la seva biografia i el seu posterior viatge a terres russes.

El 1934 a les protestes d'obrers de Barcelona que no van tenir èxit i van ser dispersades per les autoritats en Josep fou interceptat a Terrassa durant el trajecte amb el tren fins a la capital catalana per membres de la Guàrdia Civil que van disparar a l'aire per dispersar-los. Al novembre d'aquell any va entrar al servei militar

a l'aeròdrom de Larache (Marroc), d'on es va llicenciar després d'un any de permanència. Quan va tornar a la ciutat de Barcelona, moltes coses havien canviat: creixia el moviment sindical i la tensió entre partits de signe divers, feien dels carrers uns autèntics polvorins. En Josep es posiciona políticament i s'afilia a la secció catalana del PCE (Partit Comunista d'Espanya).

La Guerra Civil

Quan el 18 de juliol de 1936 va esclatar la Guerra Civil, en Josep de seguida forma part de la primera columna del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) que s'havia creat el 23 de juliol de 1936 en el Bar del Pi a Barcelona com a resultat de la fusió de la Unió Socialista de Catalunya, del Partit Comunista de Catalunya, el Partit Català Proletari i la Federació Catalana del PSOE. Gros lluitava a Tardienta, província d'Ossa (Aragó), a les ordres del comandament de Manuel Trueba i després a Madrid amb el regiment Engels. A finals de desembre de 1936 torna a Aragó, on va iniciar la seva formació com a guerriller.

El febrer de 1937 va ser enviat a una escola de cossos especials a Barcelona, dirigida per instructors soviètics, que preparaven als sabotejadors per combatre en les línies enemigues des de la rereguarda. Aviat va posar en pràctica els seus dots com a sabotejador al Front d'Aragó durant el període de 1938

Josep Gros estava a l'escola de guerrillers del XIV Cos de l'Exèrcit, en el moment que les tropes republicanes exhaustes a principis de 1939 es retiraven davant la imminent victòria dels facciosos liderats pel general Franco.

Final de la Guerra, deportació al camp de concentració i arribada a l'URSS

Dibuix del camp de concentració de Saint Cyprien d'Eduardo Robles Piquer (1939)

El 10 de febrer de 1939, Josep Gros juntament amb 15 republicans van entrar a França. Allà, va ser retingut al camp de concentració de Saint Cyprien. Els mecanismes comunistes internacionals van començar a carburar i la Unió Soviètica li prestà ajuda per arribar a la pàtria comunista. Embarcat al port francès de Le Havre el 4 de maig de 1939, va arribar a la ciutat de Leningrad

l'11 de maig de 1939. A l'actual Sant Petersburg va treballar com mecànic en una fàbrica de producció de camions i turismes per l'exèrcit soviètic.

La Gran Guerra Pàtria

El 22 juny de 1941 es produeix el tret de sortida de la Gran Guerra Pàtria: començava l'atac per sorpresa del III Reich a la gran mare Rússia. L'operació Barbarossa van enviar milers de soldats alemanys en direcció a l'URSS, el somni d'Adolf Hitler i el seu Lebensraum (espai vital), implicava conquerir els immensos territoris i repúbliques de la gran Unió Soviètica.

Fotografia dels guerrillers a les ordres del comandant Medvédev: moment on realitzen el jurament d'exterminar implacablement als feixistes alemanys. (Arxiu RT)

Josep Gros anava al front per lluitar contra el feixisme per segona vegada. Al principi, realitzava funcions d'enllaç i posteriorment va ingressar en un grup guerriller que es dedicava a fer operacions de

destrucció a la rereguarda. Va participar en la defensa de la capital: Moscou. Va combatre en un cos d'elit a les repúbliques soviètiques de Bielorússia i Ucraïna. Durant aquest espai de temps, en una població, va ser ferit en un pulmó per una bala, que li va entrar per l'espatlla. En una entrevista recordava que el van deixar al pati i l'endemà, quan es va despertar, va veure un carro ple de flors pensant que havia mort, davant aquest panorama va cridar: "¡Joder!, ¡Si no estoy muerto! ¡Aún estoy vivo!".

Actuava a les ordres de l'alt comandament del famós comandant guerriller Dmitri Medvédev, juntament amb molts altres guerrillers que parlaven castellà. Va ser un combatent antifeixista europeu a gran escala, va lluitar a la península Ibèrica i a Rússia, a pràcticament 5.000 quilòmetres de diferència entre els dos punts. Gros va lluitar com a guerriller fins al triomf de les forces soviètiques el 1945, quan van penetrar a la ciutat de Berlín.

Heroi de la Unió Soviètica

Fotografia d'en Josep Gros, acompanyat per Rafael Vidiella (un dels fundadors del PSUC) i de la "superespia" del KGB Africa de las Heras. (Arxiu Diari Público)

En finalitzar la Segona Guerra Mundial, la Unió Soviètica va entregar medalles als fervents i lleials combatents. Josep Gros fou dels molts d'aquests combatents que va

rebre les medalles atorgades pel règim soviètic per lluitar contra els invasors nazis, destaquen la Medalla del Valor de la Unió Soviètica el novembre de 1941, per la defensa de Moscou, la Medalla del Guerriller de primer grau, atorgada per fets heroics a la rereguarda alemanya, l'Ordre de la Bandera Roja, la Medalla de la defensa de Moscou i la Medalla de la Victòria.

Rafael Vidiella (dirigente del PSUC), José Gros y África de las Heras en Moscú.

Els anys de plom: el franquisme i la transició espanyola

El 1946, va abandonar l'URSS per tornar a l'estat espanyol. Allà va actuar com a combatent antifranquista des de 1946 a 1951, fent diverses operacions rellevants, en destaca la retirada de l'Agrupació Guerrillera de Llevant-Aragó, l'última guerrilla que va tenir el Partit Comunista d'Espanya a la península Ibèrica. Va abandonar les armes definitivament i a la dècada dels 60 va tornar a Madrid en la clandestinitat fins a la mort del general Franco el 20 de novembre de 1975. Mai va ser detingut, degut a les tècniques que havia après de lluitar a la rereguarda, d'ocultació a l'enemic i de contraespionatge. Del 1964 al 1975 era membre del comitè central del partit a Madrid i posteriorment es va encarregar de la seguretat externa del partit, defensant els seus líders dels atacs d'ultres, primer dels franquistes i més tard dels feixistes. Quan va arribar a l'edat de 70 anys, va publicar el llibre "Abriendo caminos: relatos de un guerrillero comunista español", amb el pròleg firmat per Dolors Ibarruri.

El 13 de juliol del 2009, va morir a l'hospital de Sierrallana, a Torrelavega (Cantàbria). En Josep Gros estava casat, tenia dos fills i molts néts.

Bibliografia:

- Notícia de la mort d'en Josep a la pàgina web del PSUC (14/7/2009), enllaç
- Més informació en aquest enllaç (en francès)